

Sygn. akt III KK 43/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry,
w sprawie H. K.

skazanego z art. 56 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu
narkomanii i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 18 kwietnia 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. akt V Ka [...]

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R.

z dnia 7 kwietnia 2017 r., sygn. akt VIII K [...],

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o karze łącznej pozbawienia wolności i w tym zakresie sprawę
przekazuje Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 7 kwietnia 2017 r., sygn. akt VIII K [...], H. K. został uznany za winnego tego, że:

- I. w okresie od 2008 r. do maja 2009 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, z góry powziętym zamiarem, w podobny sposób, wprowadził do obrotu, w sposób opisany w wyroku, środek psychotropowy w postaci amfetaminy w ilości nie mniej niż 1 kg, co stanowi znaczną ilość środków odurzających, tj. popełnienia przestępstwa z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i za ten czyn wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na 20 zł;
- II. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzeczono wobec H. K. przepadek korzyści majątkowej w wysokości 9.500 zł;
- III. w okresie po dniu 29 sierpnia 2001 r. do końca 2001 r. w R. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wprowadził do obrotu, w sposób opisany w wyroku, amfetaminę w ilości nie mniej niż 500 gram, co stanowi znaczną ilość środków odurzających, tj. popełnienia przestępstwa z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i za ten czyn wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na 20 zł;
- IV. na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k., orzeczono wobec H. K. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 20 zł.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy H. K., Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 8 listopada 2017 r. sygn. akt V Ka [...]:

- I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 - -uchylił zawarte w punkcie IV rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności oraz karze łącznej grzywny;
 - w ramach czynu zarzucanego w punkcie II aktu oskarżenia (punkt

III zaskarżonego wyroku) uznał H. K. za winnego tego, że w okresie po dniu 29 sierpnia 2001 r. do końca 2001 r. R. wbrew przepisom ustawy posiadał amfetaminę w ilości nie mniejszej niż 500 gramów, co stanowi znaczną ilość środków odurzających i czyn ten zakwalifikował z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył H. K. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w R. wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny zaskarżając go na niekorzyść skazanego H. K. w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności. Skarżący zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec H. A. K. kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności w sytuacji, gdy sąd objął węzłem kary łącznej, kary jednostkowe pozbawienia wolności, w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy oraz roku, a tym samym orzekł karę łączną poza granicami określonymi wyżej wskazanym przepisem, gdyż poniżej dolnego progu wyznaczonego wymiarem najwyższej z kar jednostkowych”.

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego jest zasadna, gdyż zaskarżone orzeczenie zostało faktycznie wydane z rażącym i mającym istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego, wskazanego w zarzucie kasacji.

Zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k., jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej określone w art. 85 k.k., sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy.

Przepis ten wyznacza zatem dolną i górną granicę kary łącznej, możliwą do orzeczenia na podstawie uprzednio orzeczonych kar jednostkowych.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy utrzymał w mocy wymiar kary pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd I instancji za pierwsze z przypisanych H. K. przestępstw z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, to jest 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Odnośnie drugiego z czynów przypisanych temu oskarżonemu przez Sąd Rejonowy, dokonał zmiany jego opisu oraz kwalifikacji prawnej i przyjmując, że czyn ten wyczerpał znamiona art. 62 ust. 2 wyżej wskazanej ustawy narkotykowej, wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności.

Uwzględniając dyrektywy wymiaru kary łącznej, wskazane w normie art. 86 § 1 k.k. stwierdzić należy, że dolna granica kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec H. K., wynikająca z połączenia tych obu kar pozbawienia wolności, została wyznaczona wymiarem najwyższej z orzeczonych kar, a więc nie mogła być niższa niż 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Orzekając karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy w R. naruszył art. 86 § 1 k.k., które to uchybienie było rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku, bowiem doprowadziło do nieuzasadnionego zaniżenia wysokości kary łącznej pozbawienia wolności, jaka powinna zostać wymierzona skazanemu.

Biorąc pod uwagę powyższe, konieczne było uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w R., przed przystąpieniem do orzekania w granicach, w jakich nastąpiło przekazanie, zgodnie z treścią art. 442 § 1 k.p.k., zbada czy w sprawie nie wystąpiły okoliczności wskazujące na konieczność ewentualnego uchylenia wyroku w zakresie czynu II aktu oskarżenia i umorzenia postępowania w trybie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Podkreślić należy, że wprawdzie Sąd Najwyższy, zgodnie z treścią art. 536 k.p.k., zobowiązany jest rozpoznać kasację poza granicami zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jeżeli stwierdzi zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, jednakże aby przyjąć wystąpienie w sprawie tego rodzaju uchybienia, konieczna jest analiza tego czynu

w kontekście art. 4 k.k., do czego Sąd Najwyższy, mając na uwadze wąski zakres kognicji kasacyjnej, nie był w tej sprawie uprawniony.

Należy przypomnieć, a co zostało wskazane powyżej, że Sąd Okręgowy w R. rozpoznając apelację obrońcy, zmienił nie tylko opis czynu popełnionego przez oskarżonego w okresie od 29 sierpnia 2001 r. do końca 2001 r., ale również kwalifikację prawną przyjmując, że wyczerpuje on znamiona art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani. Już samo porównanie okresu popełnienia tego przestępstwa jak i daty wydania ustawy obowiązującej w chwili orzekania, winno było skłonić Sąd do przeanalizowania zmieniającego się stanu prawnego w tym okresie, do czego zobowiązuje treść art. 4 k.k. Chodzi tu nie tylko o wysokość kary grożącej za posiadania środków odurzających przewidzianej w art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, obowiązującej w chwili popełnienia tego czynu, ale również o okres przedawnienia karalności wskazany w art. 101 § 1 k.k. zmieniający się w zależności od wysokości zagrożenia przewidzianego również w obecnie obowiązującej ustawie narkotykowej za posiadanie tego rodzaju środków. Należy mieć również na uwadze nie tylko datę wszczęcia postępowania w sprawie, ale również przeciwko H. K., co może mieć także zasadnicze znaczenie wobec zmieniającej się treści art. 102 k.k. przedłużającego, we wskazanych w tym przepisie okolicznościach, okresy przedawnienia karalności.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.